

FILM HUNT

legalaus
kino
savaitės

Legalaus kino savaitės Lietuvos mokyklose 2022

Metodinė medžiaga

„Europos kinas“, bendradarbiaudamas su festivalio „Kino pavasaris“ komanda, lapkričio mėnesį šalies pedagogus kvietė atrasti kino sąsają su edukacija ir sugriauti vyraujančius mitus apie turinio legalumą bei įkvėpti pokyčiams renginyje „**Film Hunt: legalaus kino savaitės Lietuvos mokyklose 2022**“.

Legalaus kino savaitės vyko jau ne

pirmus metus – štai šiemet organizavome virtualią konferenciją apie legalaus turinio vartojimo būdus ir piratavimo žalą su kino kūrėjais bei švietimo srities profesionalais. Vėliau didžiuosiuose Lietuvos miestuose gyvai subūrėme kinui neabejingus pedagogus – kūrybinių dirbtuvių metu su edukatore Veronika Mačinskaite generavome idėjas filmų metodinei medžiagai.

Kadras iš filmo „Tapytoja ir vagis“

TAPYTOJA IR VAGIS

2020 m., Norvegija, 102 min., N-13

Režisierius: Benjamin Ree

APIE FILMĄ

Kodėl vagiami meno kūriniai? Dėl pinigų ar nuoširdžios meilės menui? Trokšdama gauti atsakymą, kodėl buvo pavogti du jos paveikslai, čekų dailininkė randa ir susidraugauja su jų vagimi. Pakvietus jį pozuoti portretui, tarp judviejų užsimezga neįtikėtina draugystė ir nepertraukiamas ryšys, šias dvi vienišas sielas sujungiantis amžiams. Prieš pradėdamas ilgiau nei trejus metus trukusį filmavimą, režisierius negalėjo įsivaizduoti,

kad istorija pasisuks taip, kaip matome ekrane. Žiūrint filmą sunku patikėti, kad tai dokumentika.

„Filmas, kuriame susiduria elitinio meno pasaulio ir visuomenės marginalų problemos, konstruojamas kaip įtempto siužeto skandinaviškas detektyvas. Jį žiūrėti nepaprastai įdomu dar ir todėl, kad labai atviri pagrindiniai veikėjai yra daugiasluoksniai, kupini aistros gyvenimui.“ (Aistė Račaitytė)

APIE METODIKĄ

Ši metodika yra skirta darbui po filmo peržiūros. Visi metodai aprašomi remiantis neformalaus ugdymo principais. Metodika yra pakankamai universali, todėl gali būti pritaikoma pagal amžiaus grupes ir grupių dydį, taip pat ji gali būti lengvai naudojama tiek gyviems, tiek nuotoliniams užsiėmimams. Svarbu atsižvelgti į savo auditoriją – į moksleivių amžių, temų jautrumą ir pan.

Filmas trunka ilgiau nei viena pamoka, todėl tai – puiki proga kooperuotis su savo kolegomis ir kartu ieškoti bendrų tikslų dirbant su mokiniais. Taip pat galima kelioms klasėms vienu metu stebėti filmą, o jį aptarti savo klasėse – jaukesnėse ir saugesnėse erdvėse.

Filmas gali iššaukti įvairius jausmus bei prisiminimus. Tai gali būti intensyvi patirtis Jūsų žiūrovui. Jei pastebite, kad mokinys (-iai) pasijuto prastai, suteikite galimybę išeiti ir įkvėpti gryno oro arba tiesiog atitraukti nuo filmo ar jo aptarimo. Jaunam žmogui svarbu žinoti, kad Jūs galite jo išklaudyti (ypač, jei turite pasitikėjimu grįstą santykį), taip pat, kad galite padėti rasti profesionalo pagalbą (ypač, jei vaikas ar jaunuolis nepageidauja Jums atsiverti).

Emocinė parama:

- <https://jaunimolinija.lt>
- <https://www.vaikulinija.lt>

FILMO TEMOS

- Priklausomybė;
- Tolerancijos ribos;
- Smurtas artimoje aplinkoje;
- Tarpusavio ryšys ir jo svarba;
- Menas;
- Vienatvė;
- Atstūmimas;
- Vidinė kova;
- „Užribio žmogaus“ raida;
- Etikečių klįjavimas.

KLAUSIMAI APTARIMUI PO FILMO

Aptarimo metu svarbu skirti laiko jaunam žmogui pagalvoti apie tai, kaip jis norėtų atsakyti į klausimus. Čia nėra teisingų ar neteisingų atsakymų – kiekvienas žiūrovas interpretuoja matytą filmą savaip, tad svarbiausia yra išklausti kiekvieno.

Jau prieš filmą galima pakviesti moksleivius sąmoningai stebėti filmą ir ruoštis jo aptarimui. **Patartina kelti nesudėtingus klausimus, galima prašyti pasižymėti:**

1. Ką teigiamo ar šviesaus matėte filme?

2. Kurie siužetai ar momentai filme buvo sunkūs, keliantys neigiamų emocijų?

3. Kas filme buvo nauja? Kurie filmo siužetai ar momentai buvo stipriausi?

4. Galbūt filmo peržiūros metu ar po jos jaunuoliams patiems kyla klausimų? Jei taip, tai – puiki proga diskutuoti apie kilusius klausimus (jei diskusija tais klausimais yra įmanoma ir prasminga).

Filmo aptarimą galima organizuoti skirtingai (svarbu atsižvelgti į laiko limitą, skirtą visam procesui įgyvendinti, taip pat į erdvę, kurioje vyks peržiūra ir aptarimas, jaunuolių kiekį bei kitas aplinkybes):

Skirstant klasės moksleivius į mažesnes grupes po 5–6 mokinius ir pateikiant visiems vienodus klausimus. O gal kaip tik skirtingus? Būkite drąsūs eksperimentuoti! Rekomenduojama grupes formuoti iš klasėje mažiau

bendraujančių jaunuolių ir taip juos įgalinti dalintis savo mintimis. Rekomenduojama darbo grupėje trukmė – 30–40 minučių. Verta paprašyti jaunuolių pasižymėti svarbiausius diskusijos akcentus ir grįžus į bendrą aptarimą kiekvienai grupei pasidalinti tuo, ką pavyko kartu padiskutuoti.

– Organizuojant vieną didelę aptarimo grupę ir kviečiant kiekvieną moksleivį individualiai pasidalinti savo mintimis.

Papildomi klausimai

5. Kaip jaučiatės po filmo?

Mokiniamis neretai sunku apibūdinti savo jausmus, todėl galima paruošti emocijų ratą („Wheel of Emotions“, autorius Robert Plutchik) ar emometrą („Moodmeter“, autorius prof. dr. Marc Brackett), kuria galima nesunkiai pasirinkti. Pakvieskite moksleivius pasidalinti mintimis, kas būtų iššaukę tokius jausmus.

6. Kokie yra pagrindiniai herojai? Kokia jų aplinka?

7. Kodėl mes, žiūrovai, esame linkę herojų pateisinti ir norime jam padėti?

8. Kaip manote, kodėl esame linkę taip greitai atstumti žmones (kartais net neįsiginę į konkrečią situaciją)?

9. Kaip elgtumėtės tapytojos vietoje? Kodėl?

10. Kaip elgtumėtės vagies vietoje? Kodėl?

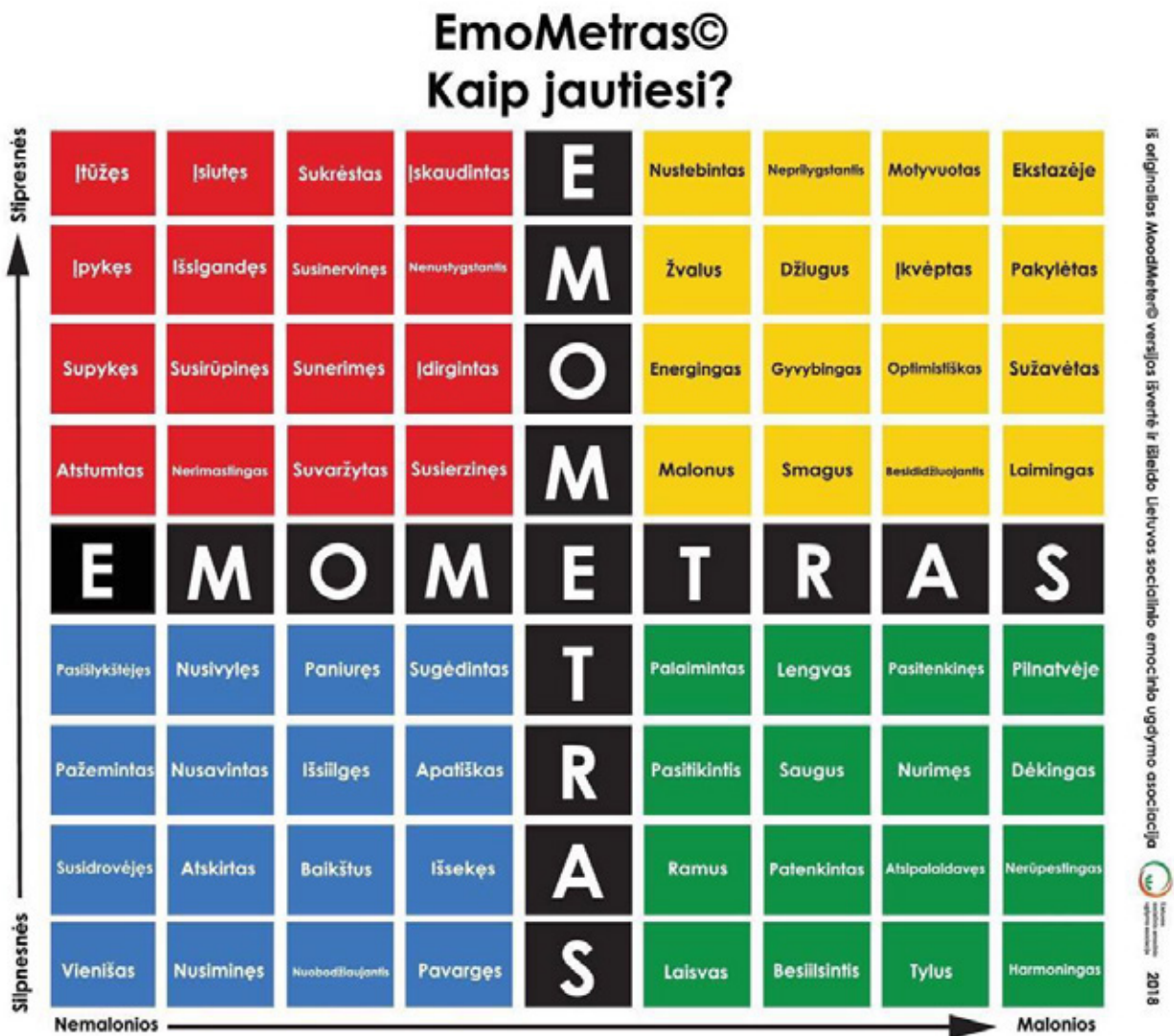
11. Kur yra pagalbos kitam žmogui ribos?

12. Kaip manote, kada turi įvykti lūžio taškas, kad gyvenimas pradėtų „ristis žemyn“ (vagies atveju)?

13. Kokius panašumus ir skirtumus pastebite tarp filmo ir klasės / mokyklos gyvenimo?

14. Kaip manote, ar pagrindiniam herojui sunku pakeisti savo gyvenimo įpročius? Kodėl?

Kviečiu ir Jus pasidalinti viena kita savo išvalga ir jausmais – taip kursite atvirumą grįstą santykį su jaunuoliais.

„Emometras“ („Moodmeter). Autorius prof. dr. Marc Brackett

BONUS METODAS: Pasaga

Metodas atliekamas nutiesus virvę „U“ raide. Skirtinguose galuose ant popieriaus užrašoma „Taip / Sutinku“ ir „Ne / Nesutinku“, o viduryje paliekama neutrali zona. Bet kurio metu galima pakeisti savo stovėjimo vietą. Čia nėra teisingų ar neteisingų atsakymų – visi dalinamės savo nuomone (svarbu kalbėti pirmuoju asmeniu).

Trukmė: 20–40 minučių (priklauso nuo grupės atvirumo).

Priemonės: popierius užrašams „Taip / Sutinku“ ir „Ne / Nesutinku“, virvė arba lipni popierinė juosta.

Moderatorius (-ė) turi paruoštų klausimų, susijusių su filmu, ir juos po vieną užduo-

da dalyviams. Visus stovinčiuosius pakviečia pasidalinti, kodėl jie sustojo būtent toje vietoje. Temos / klausimai diskusijai gali būti tokie (arba Jūsų sugalvoti):

- Menas, pasitelkiant skausmą, tampa prasmingesnis;
- Meno darbai turi visiems patikti;
- Tikras menininko pripažinimas – tik po mirties;
- Jei man artimas žmogus yra nuo ko nors priklausomas, mano tolerancijos riba turi būti begalinė;
- Viešumoje yra pakankamai informacijos apie psichotropines medžiagas ir jų poveikį, apie tai, kur galima rasti pagalbos.

UŽDUOTYS*

1. Su mokiniais pasiruoškite trumpą tyrimą apie tai, kaip Lietuvoje keitėsi menas ir jo suvokimas. O kaip pasaulyje? Galbūt atrasite mėgstamų kūrėjų ar meno darbų;

2. Kartu padiskutuokite apie meno svarbą žmogaus gyvenime;

3. Galite pakviesti jaunuolius su Jumis nuvykti į meno darbų parodą ar ekskursiją

(pavyzdžiui, į Lukiškių kalėjimą);

4. Kartu pasidomėkite, kaip vyksta dokumentinių (ar kitų) filmų filmavimas;

5. Paprašykite mokinių pasidalinti, kokiais menininkais jie norėtų būti. Ką jie kurtų? Kaip jis / ji atrodo? Kokiomis temomis kurtų?

*Papildomas užduotis galite pritaikyti pagal savo dėstomą dalyką arba išsikeltus tikslus.

Metodinę medžiagą ruošė neformalaus ugdymo ir kino edukatorė **Veronika Mačinskaitė**.

Projektą „Film Hunt: legalaus kino savaitės Lietuvos mokyklose 2022“ finansavo Lietuvos kultūros taryba.

Projektą finansavo

Projekto partneris

Dėkojame

